

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Petra KASALOVÁ

Obor: ČJ - ZSV

Název práce v českém jazyce: Detabuizace erotiky a sexu u Jana Nerudy

Název práce v anglickém jazyce: Detabooization of Sex and Eroticism in Jan Neruda's work

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Oponent práce: doc. PaedDr. Jaroslava Hrabáková, CSc.

Bakalářská práce Petry Kasalové je věnována zajímavému, dosud nepříliš zpracovanému tématu. Provokativně liberální postoj Jana Nerudy k lidské sexualitě je sice dostatečně znám, povídka U tří lilií, kde tento názor vyjádřil nejzřetelněji, patří k jeho nejčastěji interpretovaným dílům, nicméně souhrnněji toto téma v nerudovské literatuře pojednáno není. Autorce se však její záměr vyplnit toto bílé místo podařil jen zčásti, a to z několika důvodů.

Ten základní podle mě tkví v žánrové heterogenitě Nerudova díla. Motivy spjaté s lidskou sexualitou se vyskytují zrovna tak v poezii, jako v povídkách a arabeskách, v rozmarných fejetonech i vážně míněných dokumentárních črtách. V každém z výše uvedených žánrů se však s nimi pracuje jinak: plní odlišné funkce a v souvislosti s tím nabývají různou podobu (dobře patrné je to na tématu prostituce, odlišně artikulovaném v Hřbitovním kvítí, Arabeskách a Studiích, krátkých a kratších). Tato situace na autorku kladla značné metodologické nároky, jimž ne vždy byla s to dostát.

Sledování nejen tohoto, nýbrž jakéhokoli tématu napříč Nerudovým dílem nadto komplikuje jeho značný rozsah. Platí to zejména pro jeho fejetonistickou produkci. Bylo by jistě zajímavé vyexcerpovat z ní motivy spjaté se sexem v alespoň relativní úplnosti, ale to přesahuje nároky kladené na bakalářskou práci. Zajímavé příklady, jež autorka uvádí, tak mají spíše charakter jakési „ochutnávky“ než výsledků systematického průzkumu.

Z toho celkem logicky vyplývá, že nejucelenější částí práce je pojednání o povídce U tří lilií, kde se autorka mohla opřít o dostatečné množství kvalitní odborné literatury; je tudíž z valné části kompilací, ale zdařilou a kultivovanou, vyjadřující rovněž autorčin vlastní názor na věc.

Z částí, v nichž autorka prezentuje výsledky vlastní exerpce Nerudova díla (což mělo být jádrem práce), je nejzdařilejší kapitola o tématu prostituce (jistě také proto, že i zde se autorka mohla opřít o odbornou literaturu, byť již ne tak hojnou jako v případě povídky U tří lilií). Příklady z Nerudovy básnické tvorby jsou zajímavou kolekcí různorodosti autorova přístupu k erotické tematice, nicméně autorčin komentář k nim je příliš chvatný, trpí nedostatečnou znalostí básnických sbírek, z nichž jsou tyto příklady vyňaty, i dobových kontextů (nelze např. srovnávat Nerudův raný cyklus Anně, poznamenaný ještě klasicizujícím vzýváním nedotknutelné krásy zbožňované dívky, s Vrchlického erotickou lyrikou z 80. let, aniž přitom zohledníme proměnu estetických a hodnotových norem, k níž během oněch 30 let došlo); občas dochází až k dezinterpretacím (např. tvrzení, že v č. 33 Hřbitovního kvítí se Neruda vysmívá zesnulé staré panně, je přinejmenším sporné).

O malé míře reprezentativnosti příkladů z Nerudovy fejetonistiky jsem se zmiňovala výše. Přitom právě ony jsou velmi zajímavé a naznačují, že Neruda ve své fejetonistice tíhl - bezpochyby kvůli

jejímu čtenářskému ztraktivnění - k jisté lascivnosti. Uvedené příklady dokládají, že erotické požitkářství bylo podle všeho nezanedbatelným rysem jeho fejtonistické autostylizace, o této skutečnosti se však nerudovská literatura dosud nezmiňovala, snad z obavy před zkalením čistoty klasikova obrazu. Předkládaná práce by se tak mohla stát pobídkou k prozkoumání Nerudových fejtonů z tohoto hlediska; možná by se tohoto úkolu mohla ujmout sama autorka v práci magisterské.

Přes všechny uvedené výhrady doporučuji tuto bakalářskou práci k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji jako velmi dobrou.

V Praze dne 26.8.2013

.....

Podpis